

Tværgående indsats for ledige unge – generel opsummering

Hvad sagde KL og hvad har vi har gjort?

KL: potentialer og anbefalinger (2015):

KL vurderer, at Viborg Kommune:

- Inden for **1-2 år** kan reducere udgifterne til niveauet for gennemsnittet i klyngen, hvilket svarer til en reduktion i udgifterne til forsørgelse på **ca. 10 mio. kr. årligt**.
- Inden for en periode på **3-4 år** kan komme på niveau med den bedste kommune i klyngen, hvilket i alt vil svare til en reduktion i udgifterne på **ca. 25 mio. kr. årligt**.

NB! Besparelspotentialet er opgjort som kommunale nettoudgifter til forsørgelse (efter statslig refusion) – der er dog ikke taget højde for kommunens indtægter via budgetgaranti og beskæftigelsestilskud

En væsentlig forudsætning for KL's beregninger var også, at der ikke skete ændringer i refusionsordningerne. Siden er der netop sket en radikal ændring af metoderne til refusionsberegning.

KL's anbefalinger ift. reduktion på 10 mio.kr.

- En mere **motivationsfremmende indsats** for de stærke unge gennem øget brug af **sanktioner** og en **nytteindsats**, der motiverer til selvforsørgelse.
- En mere **måltrettet og effektiv aktivering**, der i højere grad er **koblet til virksomheder og uddannelsesinstitutioner**.
- Kortere **ventetider på bl.a. aktiveringstilbud og sociale foranstaltninger** internt i jobcentret og i samarbejdet med socialafdelingen.

KL's anbefalinger ift. reduktion på 25 mio. kr. årligt

- Et større fokus på **progression** i de unges forløb og opbygning af **relationer** til de unge
- Etablering af grundlaget for at hver medarbejder har **færre sager** end de nuværende ca. 80 sager. Her kan overvejes:
 - Samspillet mellem kommunens budget til administration og aktive tilbud, herunder mentorer.
 - Behovet for en mindre investering i et antal medarbejdere.
 - Muligheden for at inddrage civilsamfundet gennem et frivilligt mentorkorps.
- Optimering af ressourcer hænger tæt sammen med en række forhold, som skal afklares, for at en evt. investering eller omlægning af ressourcer vil få den forventede effekt, herunder
 - Afklaring af en række af de skitserede dilemmaer i organiseringen af jobcentrets indsats, så specialisering sker ud fra de unges behov
 - En grundlæggende forandring af medarbejdernes myndighedsprægede kultur i retning af et dedikeret resultatfokus i samtaler og indsats.

- Udvikling og opbygning af kompetencer hos medarbejderne, så de kan varetage de unges samlede udfordringer, herunder vejlede til uddannelse, også i forhold til arbejdsmarkedets behov.
- Et **tættere samarbejde på tværs** af Job og Velfærd og Børn og Unge om gråzone-unge og unge, hvor forældrene er på overførselsindkomst
- Et **tættere samarbejde med virksomhederne** omkring praktikker og job med uddannelsesperspektiv.
- Et **revitaliseret samarbejde med erhvervsskoler og erhvervsliv**, der bl.a. kan indeholde:
 - Forløb fra 6. klasse, hvor unge introduceres til arbejdsmarkedet.
 - En mere udbygget brobygningsindsats i udskolingen
 - Et tættere samarbejde omkring aktiveringsforløb
- Afsøgning af potentialet i at placere en fremskudt jobcenter-enhed på en uddannelsesinstitution.

Quick wins (spor 1)

Første del af indsatserne blev de såkaldte Quick Wins, der primært retter sig mod de, der allerede er på overførselsindkomster. Indsatserne handler om

- Nytteindsats
- Sanktionering
- Erhvervsrettet vejledning: arbejdsmarkedsrettet indhold i vejledningen og ledelsesfokus på anvendelse af uddannelsesplaner
- Brobygning til ungdomsuddannelserne (STIGEN)
- Omlægning af indsatsen i jobcenteret
- Revitalisering af Forum 100 (ledelsesnetværk)
- Arbejds- og uddannelsesperspektiv i den sociale indsats (Center for Mestring)
- TUBA – Terapi og rådgivning for unge, som er børn af alkoholmisbrugere
- VUC – Primære fokus på overgangen til uddannelse og job

Indsatserne blev afrapporteret for TULU-udvalget 14. juni 2016

Quick Wins indsatserne blev iværksat i løbet af 2. halvår 2015 og er løbende blevet tilpasset i forhold til erfaringerne, med henblik på at begrænse andelen af unge, der modtager offentlig forsørgelse. En aktuel status er vedlagt som bilag til sagen.

Set i forhold til de øvrige kommuner med sammenlignelige rammevilkår (klyngen) var Viborg Kommune i KL's analyse nr. 10 målt på andelen af unge, der modtog offentlig forsørgelse i 1. kvartal. 2015. Efter det første år viste status, at Viborg Kommune i 1. kvartal. 2016 var nr. 4 blandt de sammenlignelige kommuner, altså en væsentlig forbedring i forhold til udviklingen i klyngekommunerne.

De to indsatser med den største umiddelbare virkning på effektmålene er den mere konsekvente brug af sanktioner, samt den ændrede fokus på nytteindsatsen. Begge er primært rettet mod nedbringelsen af antallet af åbenlyst uddannelsesparate unge, der modtager uddannelseshjælp.

Den mest omfattende af indsatserne har været omlægningen af aktiveringsindsatsen, så denne er mere målrettet og med forøget anvendelse af virksomhedsrettet indsats. Denne omlægning er foretaget i forhold til alle målgrupper i jobcenteret, og ikke kun i forhold til de unge.

Længerevarende indsatser (spor 2)

De længerevarende indsatser blev udviklet i løbet af 1. halvår 2016, og tager især sigte på den forebyggende indsats, herunder indsatsen for at få unge i uddannelse.

- 1) Forebyggende samarbejde om udsatte familier
 - a) Frafald på ungdomsuddannelser
 - b) Den tværfaglige model
 - c) Kompetencecenter for fravær (ændret til projekt skolefravær)
 - d) Familierehabilitering og enlige mødre/sårbare gravide
- 2) Forebyggende indsats i grundskolen (styrke faglige kompetencer)
- 3) Kulturændring og kompetenceudvikling i jobcenteret
- 4) Overgangsmøder udvides (B&U og J&V)
- 5) Tættere samarbejde mellem Socialområdet og Arbejdsmarkedsområdet
- 6) Fastholdelse på ungdomsuddannelserne
- 7) Implementering af digitale værktøjer (kommunalt personale på uddannelsesinstitutioner)
- 8) Praktikpladsgaranti (Uddannelsesstrategien)
- 9) Erhvervsuddannelse som karrierevej
- 10) Øget inddragelse af eksterne virksomheder og andre eksterne – CSR og rekrutteringsnetværk
- 11) Straksaktivering af jobparate kontanthjælpsmodtagere
- 12) Uddannelsesstilbud til sent ankomne unge (oprindeligt fra Tværgående indsats for unge med anden etnisk baggrund)
- 13) Job med uddannelsesperspektiv for øvrige uddannelsesparate (JobSpor)

Spor 2 er afrapporteret for TULU-udvalget 30. november 2017

Da implementeringen af indsatserne tidligst blev påbegyndt ultimo september 2016, og de sidste indsatser først er påbegyndt i sommeren 2017, er det for nogle indsatser endnu for tidligt at vurdere effekten af indsatsen. Det afhænger også af, hvor omfattende en indsats der er tale om.

Forvaltningen har samlet konklusionerne fra de indsendte statusevalueringer fra oktober 2017 i en oversigt (bilag 2 i sagen).

Hvad gør vi for at fortsætte den gode udvikling?

Kulturforandring - fokus på relationer og tilpasset myndighedsrolle

Kulturforandringsindsatsen går ud på at **nedtone myndighedsrollen** i mødet med borgeren og i stedet **styrke den menneskelige relation** til borgeren for herigennem at skabe **grundlag for øget effekt og progression** i borger forløbene.

Fokus ændres til at sagsbehandleren i højere grad ser sig selv som mere end en myndighedsperson. Vi ønsker, at sagsbehandleren ser sig selv som en del af løsningen i forhold til at få borgeren i varigt arbejde eller uddannelse.

Det indebærer at sagsbehandleren skal kunne påtage sig flere roller end blot at være sagsbehandler. Det kræver også at sagsbehandleren jævnligt har kontakt til den unge/borgeren både ansigt-til-ansigt og telefonisk.

Mindre myndighed og i stedet mere relation gælder også i forhold til service overfor virksomhederne.

Kulturforandring i praksis

- Alle medarbejdere får en bredere opgaveportefølje
- Nuværende sagsbehandlere -> beskæftigelsesfaglig medarbejder -> Bredere opgaveportefølje -> Omfordelt fra 80 ned til ca. 50 sager pr. sagsbehandler
- Formål at sikre færre medarbejderskift for borgeren
- Hurtigere videre i job eller uddannelse

Fremover bruges den brede betegnelse "Beskæftigelsesfaglig medarbejder", som skal signalere, at pågældende medarbejder varetager den beskæftigelsesrettede indsats og selv iværksætter de nødvendige og relevante indsatser.

Den specialiserede jobkonsulent inddrages hvis sagens karakter gør det nødvendigt.

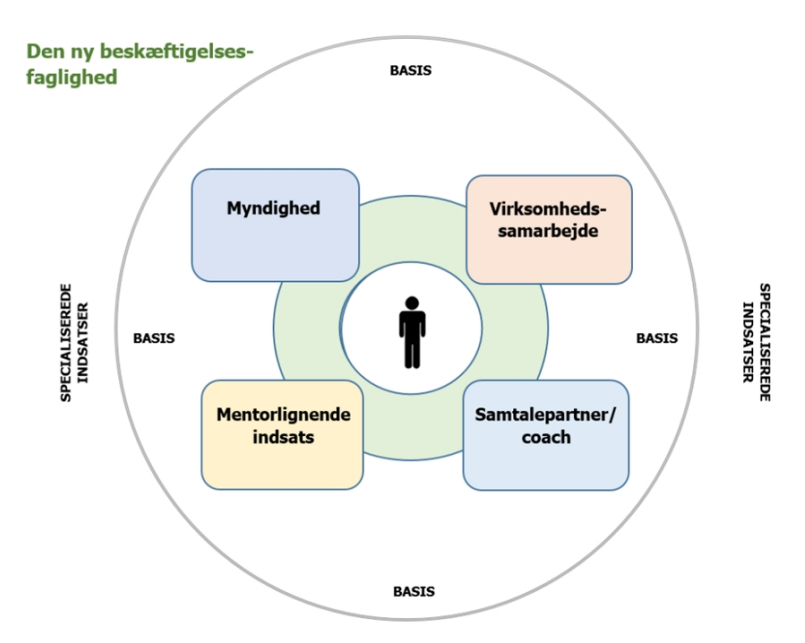
Alle medarbejdere tilbydes relevant kompetenceudvikling for at kunne varetage de nye opgaver.

Beslutningen om at medarbejderne fremover skal løse flere opgaver selv / iværksætte flere indsatser selv og dermed være bredere i sin opgaveløsning udgør grundlaget for at kunne omfordele sagerne og dermed nedbringe sagsantallet pr. sagsbehandler fra ca. 80 til ca. 50.

Antallet af medarbejderskift i sagerne bringes ned på et absolut minimum for at understøtte, at de unge hurtigst muligt kommer videre i job eller uddannelse.

Målet er at sikre bedre resultater igennem et målrettet og mere intensivt samarbejde med borgeren.

Ny beskæftigelsesfaglighed

De fire roller er "omsat til praktik" grundlæggende det vi forstår ved en helhedsorienteret indsats, og er en indsats hvor opgavevaretagelsen er udvidet for alle medarbejdere (beskæftigelsesfaglige medarbejder, jobkonsulent og jobindsatsmedarbejder).

Medarbejderen skal evne at varetage nye bredere opgaver og dermed kunne veksle mellem rollerne, og i processen have en bevidsthed om hvilken rolle de varetager i situationen.

Kompetenceudvikling

Fokus på opbygning af relationer til de unge

Temaer for kompetenceudvikling

- De 4 roller
 - Myndighed
 - Virksomhedssamarbejde
 - Mentorlignende indsats
 - Coach/samtalepartner
- Læren af BIP – Beskæftigelsesindikatorprojekt. Evidens for at det har afgørende betydning for succes i indsatsen, at borgerne selv tror på de har evnerne, og ligeledes afgørende at sagsbehandleren tror på, at borgeren besidder et potentiale for at komme i job/uddannelse.

De 4 roller udgør tilsammen en helhedsorienteret indsats og inden for hovedområderne, er der skabt workshops som medarbejderne kan tilmelde sig.

Resultaterne

Det overordnede billede

I januar 2015 udgjorde unge på offentlig forsørgelse ifølge KL's analyse 1959 fuldtidspersoner, svarende til 15,9 % af befolkningen i aldersgruppen 18-29 år, og andelen havde været stigende de senere år.

I september 2017 er der 1869 fuldtidspersoner, svarende til 14,2 % af befolkningen i aldersgruppen.

Altså et fald på 90 fuldtidspersoner – men da befolkningen i aldersgruppen er steget, ville der ved en uændret andel på 15,9 % have være **2099** fuldtidspersoner i september 2017.

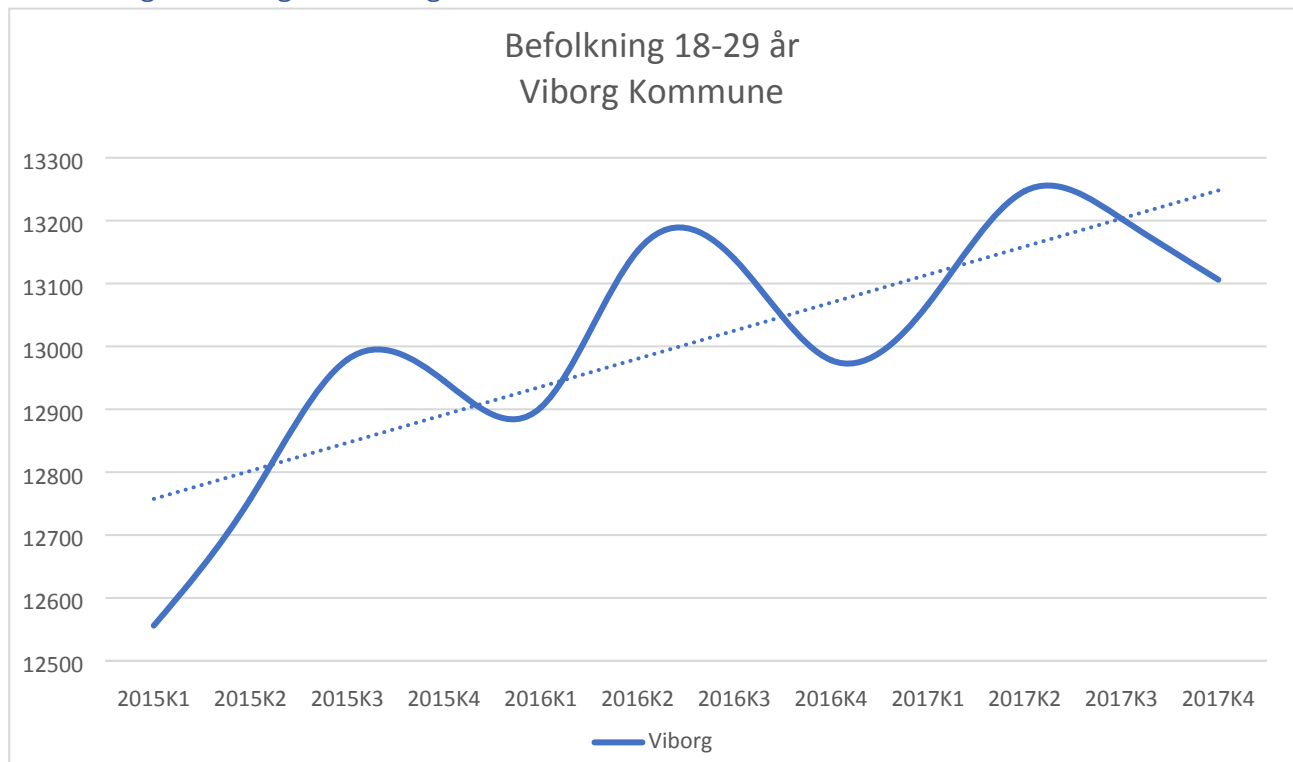
En reel forskel på **230** fuldtidspersoner.

Den "billigste" forsørgelsesmodtager er en ung på uddannelseshjælp, som ved seneste budgetopfølgning kostede kommunen gennemsnitlig 67.772 kr., når statsrefusionen er trukket fra.

Altså bliver den faktiske besparelse **minimum** 230 x 67.772 kr ~ **15,6** mio. kr.

I praksis vil besparelsen være større, da en del af de 230 personer vil være f.eks. A-dagpengemodtagere, der har en langt højere gennemsnitspris (vi kan dog ikke pt. udregne denne specifikt for de 18-29 årige)

Befolkningsudvikling 18-29 årige

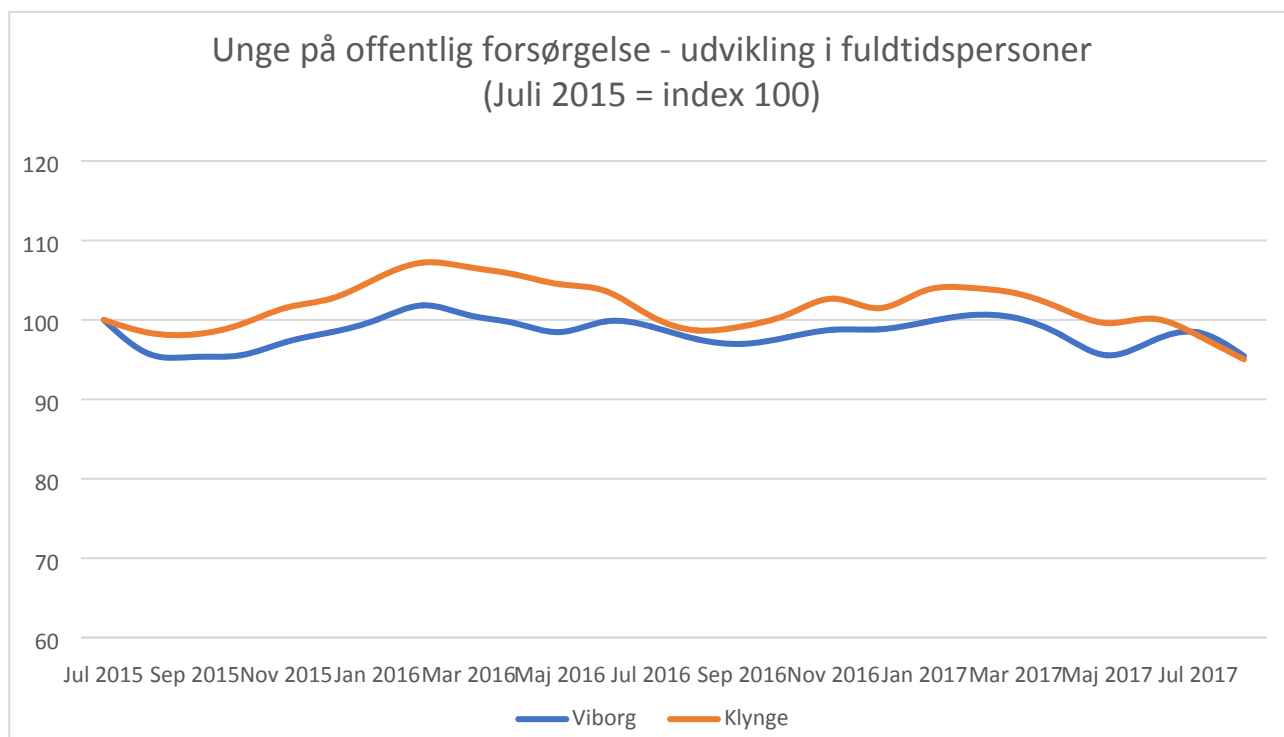

Der er hen over de seneste 2 år sket en stigning i antallet af 18-29-årige i Viborg Kommune.

Denne udvikling vil fortsætte ind 2018, stagnere og derefter vil antallet være faldende om ca. 4-5 år. **Men det er meget følsomt overfor flyttemønstre** så virkeligheden kan blive en anden.

I klyngen af sammenlignelige kommuner er udviklingen gennemsnitligt den samme, men med store forskelle – nogle er stagneret eller svagt faldende, mens andre stiger mere end Viborg. Og sæsonvariationerne er i nogle tilfælde de stik modsatte af Viborgs

Udvikling i forhold til klyngen – alle ydelser

Trods den stigende befolkning i aldersgruppen er det lykkedes at skabe et svagt fald i antallet af ydelsesmodtagere

Og som det ses er de øvrige kommuner nu også på niveau med Viborg igen – dette skyldes at stort set alle kommuner i dag har en særlig ungeindsats, og dermed opnås de samme effekter. Der er dog variation kommunerne imellem, bl.a. på, hvilke ydelsestyper de største forandringer sker.

Dette betyder dog også, at klyngekommunerne ikke længere kan anvendes som målestok for realiseringen af besparelespotentialer!

Til og fraflytning

Sammen med omegnskommunerne er der foretaget en analyse af til- og fraflytning af borgere på overførselsindkomst.

Herunder ses tallene for den største gruppe af de unge, nemlig uddannelseshjælpsmodtagere.

- I perioden september 2016 – august 2017 er der tilflyttet **184** borgere, der modtog uddannelseshjælp i en anden kommune i forvejen
- I september 2017 var der **634** modtagere af uddannelseshjælp (fuldtidspersoner) i Viborg Kommune
- I samme periode er der kun fraflyttet **78** borgere, der modtog uddannelseshjælp i Viborg Kommune

Tilflytningen svarer til at ca. hver 4. modtager af uddannelseshjælp er tilflyttet og var på ydelse allerede inden flytningen!

For A-dagpengemodtagerne i alderen 18-29 år er tilflytningen inden for et år ca. **140** - til sammenligning er den nuværende bestand af dagpengemodtagere i denne gruppe ca. **350** fuldtidspersoner.

Konklusionen er, at flyttemønsteret har en betydning for udviklingen i antallet af borgere på overførselsindkomst i Viborg Kommune, som vi bør være opmærksom på.

Hvor står vi så i dag ift. det opdrag vi fik fra KL

Effektmål

- Nedbringe antallet af unge på offentlig forsørgelse så meget som muligt
- Nedbringe tiden, de unge tilbringer på offentlig forsørgelse
- Andre mål:
 - Øge samarbejde med virksomhed (større andel i virksomhedspraktik)
 - Øge samarbejde med ungdomsuddannelser (Flere unge i EUD i Viborg ift. landsplan)
 - Reducere antal sager (I dag reduceret fra ca. 80 til ca. 50. Det giver mulighed for en tættere relation til de unge og for at bevæge sig væk fra kun at udøve myndighedskulturen)
 - Øge effekten af aktivering

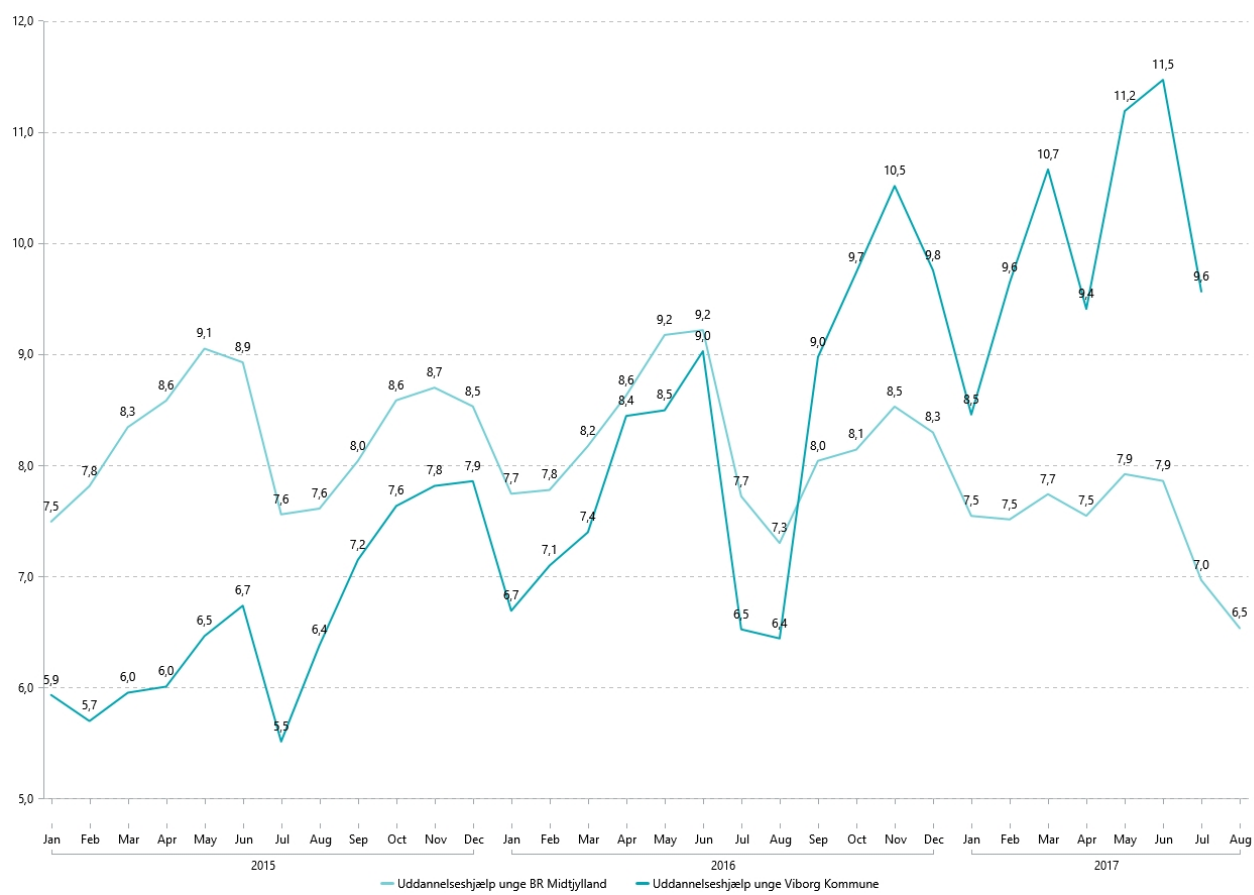
På alle målene er vi på vej.

- Antallet af unge på offentlig forsørgelse på tværs af alle ydelser er faldende. Væksten i befolkningstallet har dog gjort, at den direkte økonomiske gevinst i forhold til det oprindeligt budgetterede er mere begrænset end forudset. Men tages der højde for denne vækst er målet nået
- Det ser også ud til, at "opholdstiden" på offentlig forsørgelse er faldende for de fleste ydelsestyper
- Der er sket en væsentlig stigning i andelen af virksomhedsaktivering for de vigtigste ydelsesgrupper.

KL's anbefaling var et større fokus på virksomhedsrettet indsats, dels i forhold til modtagere af uddannelseshjælp, men også mere generelt.

Dette er imødekommet gennem en fordobling af andelen af unge på uddannelseshjælp, der modtager en virksomhedsrettet indsats i form af praktik, løntilskudsjob m.m.

For unge på kontanthjælp og integrationsydelse er der endda tale om en 4-5 dobling!

- Reduktionen af sager hos sagsbehandlerne, som var en af KL's forudsætninger, er under realisering
- Målinger af effekten af aktivering er ikke endnu aktuelle i jobindsats.dk, men med øget virksomhedsaktivering følger en øget effekt, siger forskningen